

Bekæmpelse af frøkrudt i kartofler med Stam F-34

I årenes løb har der i forsøg og praksis været anvendt kalkkvælstof, DNOC og M-acetat til bekæmpelse af frøkrudt i kartofler. De tre nævnte forbindelser er i reglen effektive overfor ukrudtet, men da behandlingen undertiden medfører beskadigelse af kartoflerne, er der betydelig interesse for mere velegnede midler. Blandt disse har især Stam F-34 (36 % 3,4-dichlorpropionanilid) foreløbig givet lovende resultater.

Forsøgene med dette middel påbegyndtes i 1960 ved Statens Ukrudtsforsøg. I 1962 - 63 blev der endvidere gennemført forsøg ved statens forsøgsstationer ved Aarslev, Borris, Centralgaarden, Jyndeved, Lundgaard, Lyngby, Studsgaard og Tylstrup.

I den tidligst påbegyndte forsøgsrække blev Stam anvendt med 2 kg virksomt stof pr. ha (v.st./ha) umiddelbart efter kartoflernes fremspiring. Resultaterne i tabel 1 viser, at behandlingen har været effektiv overfor frøkrudtet. At der samtidig er opnået et merudbytte på 18 hkg knolde pr. ha skyldes formentlig, at de pågældende arealer var ret stærkt ukrudtsbefængte.

Tabel 1

9 forsøg	Udbytte hkg/ha		Forholdstal for ukrudt	
	knolde	tørstof	antal	g
Ubehandlet	361	76,7	100 ¹	100 ²
Stam, 2 kg v. st./ha, spr. lige efter fremspr.	379	79,5	12	6

¹ I ubehandlet 307 ukrudtsplanter pr. m²

² » » 187 g ukrudt » »

For om muligt at opnå en 100 % bekæmpelse er der i 13 forsøg sammenlignet 2 og 3 kg v.st./ha (tabel 2). I 9 af disse forsøg er behandlingen sket på to forskellige tidspunkter, nemlig lige efter kartoflernes fremspiring og da kartoffeltoppen havde en længde på ca. 20 cm. Af tallene ses, at virkningen overfor ukrudtet kun er forbedret ubetydeligt, når doseringen er øget fra 2 til 3 kg v.st./ha. Endvidere fremgår det af resultaterne, at behandlingen lige efter fremspiring har været mest effektiv. Sprøjtning med Stam kan i marker med en svag ukrudtsbestand være årsag til en mindre udbyttenedgang. Det største udbyttetab er fremkommet ved den seneste behandling med den største dosering.

Tabel 2

	Udbytte hkg/ha		Forholdstal for ukrudt	
	knolde	tørstof	antal	vægt
13 forsøg				
Ubehandlet	370	77,6	100 ¹	100 ²
Stam, 2 kg v.st./ha, spr. lige efter fremspr.	364	76,0	7	7
» 3 kg v.st./ha, spr. lige efter fremspr.	364	75,0	5	4
¹ I ubehandlet 250 ukrudtsplanter pr. m ²				
² » » 231 g ukrudt »				
9 forsøg				
Ubehandlet	370	75,9	100 ¹	100 ²
Stam, 2 kg v.st./ha, spr. lige efter fremspr.	364	73,2	7	8
» 3 kg v.st./ha, spr. lige efter fremspr.	364	73,1	6	5
» 2 kg v.st./ha, kartoflerne ca. 20 cm	362	74,0	15	17
» 3 kg v.st./ha, kartoflerne ca. 20 cm	347	70,7	12	9
¹ I ubehandlet 260 ukrudtsplanter pr. m ²				
² » » 338 g ukrudt »				

Ved sprøjtning af kartofler med Stam er høstudbyttet som nævnt for en stor del afhængig af ukrudtsplanternes antal. For at belyse dette nærmere er de ovenfor anførte 13 forsøg i tabel 3 opdelt efter ukrudtsbestand.

Tabel 3

	Udbytte hkg/ha		Forholdstal for ukrudt	
	knolde	tørstof	antal	vægt
6 forsøg med en kraftig ukrudtsbestand.				
Ubehandlet	397	84,1	100 ¹	100 ²
Stam, 2 kg v.st./ha, spr. lige efter fremspr.	404	85,6	7	7
» 3 kg v.st./ha, spr. lige efter fremspr.	396	83,6	5	4
¹ I ubehandlet 400 ukrudtsplanter pr. m ²				
² I » » 397 g ukrudt »				
7 forsøg med en forholdsvis svag ukrudtsbestand.				
Ubehandlet	347	70,9	100 ³	100 ⁴
Stam, 2 kg v.st./ha, spr. lige efter fremspr.	335	69,9	19	8
» 3 kg v.st./ha, spr. lige efter fremspr.	334	69,4	14	5
³ I ubehandlet 25 ukrudtsplanter pr. m ²				
⁴ I » » 33 g ukrudt »				

Ved undersøgelse af knoldene fra kartoffelplanter sprøjet med Stam er der ikke konstateret nogen skadelig indflydelse på smag, udkogning, mørkfarvning og konsistens. Der er heller ikke fundet spirehæmmende virkning efter behandlingen.

Vejledning for praksis

I kartofler, som er stærkt forurenet med frøukrudt, kan det anbefales at sprøjte med 5 liter Stam F-34 (1,8 kg v. st.) pr. ha. Den bedste virkning opnås, når behandlingen finder sted umiddelbart efter kartoflernes fremspiring. For sent udført behandling forringer virkningen overfor ukrudtet og kan medføre nogen udbytte-nedgang.